

Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος (1939-1945)

Ο Μουσολίνι (χαιρετάει φασιστικά) και ο Χίτλερ (με το σύμβολο του ναζισμού, τη σβάστικα, στο περιβραχιόνιό του.) Οι δύο δικτάτορες ήταν υπεύθυνοι για τον πιο αιματηρό πόλεμο στην ιστορία της ανθρωπότητας, τον **Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο (1939-1945)**. Πάνω από 70 εκατομμύρια ήταν οι νεκροί και αμέτρητες οι κατ'αποφασισμένες, κυρίως στην Ευρώπη και την Άπω Ανατολή. Τα δύο αντίπαλα στρατόπεδα ήταν, από τη μια πλευρά η Γερμανία, η Ιταλία και η Ιαπωνία, που ονομάστηκαν δυνάμεις του Άξονα. Από την άλλη πλευρά οι Σύμμαχοι: η Μ. Βρετανία, οι ΗΠΑ, η Σοβιετική Ένωση (Ρωσία), και άλλες χώρες, όπως η Ελλάδα. Νικήτριες αναδείχθηκαν τελικά οι Συμμαχικές Δυνάμεις.

28 Οκτωβρίου 1940. Ελληνοϊταλικός Πόλεμος

Η πορεία προς το Μέτωπο

Οι Ιταλοί πιστεύοντας ότι θα νικήσουν εύκολα τους Έλληνες, εξαπολύουν επίθεση από τα σύνορα με την Αλβανία στις 28 Οκτωβρίου 1940. Ήδη η Γερμανία έχει κατακτήσει την Πολωνία, την Τσεχοσλοβακία, την Ολλανδία, τη Γαλλία, τις Σκανδιναβικές και Βαλκανικές χώρες. Ο Μουσολίνι θέλει να αποδείξει στον Χίτλερ ότι και αυτός είναι εξίσου ικανός στον πόλεμο. Υποτάσσει την Αλβανία και στρέφεται στη συνέχεια κατά της Ελλάδας. Η πραγματικότητα όμως τον θα τον διαψεύσει. Οι Έλληνες παρά τις ελλείψεις τους σε οπλισμό, νικούν τους Ιταλούς και τους αναγκάζουν σύντομα να οπισθοχωρήσουν. Οι Ιταλοί κάνουν επιθέσεις, αλλά δεν πετυχαίνουν τη νίκη που επιθυμούν τόσο πολύ. Θα χρειαστεί να επέμβει η Γερμανία για να κάμψει την ελληνική άμυνα. Στις 6 Απριλίου του 1941 οι Γερμανοί εισβάλλουν και σε λίγες μέρες ο καταβεβλημένος ελληνικός στρατός παραδίδεται. Αρχίζει η Κατοχή.

28 Οκτωβρίου 1940

Η ΦΑΣΙΣΤΙΚΗ ΙΤΑΛΙΑ ΤΟΥ ΜΟΥΣΟΛΙΝΙ ΕΠΙΤΙΘΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ. Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΝΙΚΑ ΤΟΥΣ ΙΤΑΛΟΥΣ ΚΑΙ ΔΙΝΕΙ ΕΛΠΙΔΕΣ ΣΤΟΥΣ ΣΚΛΑΒΩΜΕΝΟΥΣ ΛΑΟΥΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ.

Το εύδρομο " Έλλη", που στις 15 Αυγούστου 1940 τορπιλίστηκε από ιταλικό υποβρύχιο στην Τήνο.

Στιγμιότυπο από το αλβανικό μέτωπο.

Μέσα στα χιόνια: Στο Αλβανικό Μέτωπο.

Αλβανία. Σε ώρα μάχης.

«Το υποβρύχιο "Παπανικολής" κατάβυθίζει τρία ιταλικά οπλιταγωγά εις την Αδριατικήν 24 Δεκεμβρίου 1940».

17 Νοεμβρίου 1940. Βολή πυροβολικού στο ύψωμα της Καστάνιανης.

6 Απριλίου 1941

Η ΝΑΖΙΣΤΙΚΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΤΟΥ ΧΙΤΛΕΡ ΕΠΙΤΙΘΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΤΤΑ ΤΩΝ ΙΤΑΛΩΝ ΣΤΟ ΑΛΒΑΝΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ

6 Απριλίου 1941. Η πρώτη σελίδα εφημερίδας της εποχής. Έναρξη της γερμανικής επίθεσης στην Ελλάδα. Παρά την γενναία αντίσταση στο οχυρό Ρούπελ οι Γερμανοί κατέκτησαν την Ελλάδα. Στις 27 Απριλίου 1941 τα γερμανικά στρατεύματα μπαίνουν στην Αθήνα.

Μάιος 1941. Οι Γερμανοί κατακτητές κάνουν έπαρση της σημαίας τους στην Ακρόπολη. Τη νύχτα της 30ης προς 31η Μαΐου δύο ηρωικοί Έλληνες φοιτητές, κατεβάζουν τη ναζιστική σημαία από τον ιερό βράχο.

η Ελλάδα το 1940-41

Η ΙΤΑΛΙΚΗ ΕΠΙΘΕΣΗ εναντίον της Ελλάδας στις 28 Οκτωβρίου 1940 απέτυχε ήδη από τις πρώτες ημέρες εκδήλωσής της, κυρίως γιατί ήταν πρόχειρα σχεδιασμένη και γιατί οι Ιταλοί επιτελείς είχαν μάλλον υποτιμήσει τον ελληνικό στρατό. Γι' αυτό και δεν είχαν προετοιμαστεί κατάλληλα για να αντιμετωπίσουν το βαρύ χειμώνα που επικρατούσε στα βουνά της Αλβανίας. Η εξέλιξη των επιχειρήσεων έκανε αναπόφευκτη την εμπλοκή της Γερμανίας στο βαλκανικό μέτωπο, ενόψει μάλιστα της επίθεσής της εναντίον της Σοβιετικής Ένωσης. Η γραμμή Μεταξά και οι υπερασπιστές της αντιστάθηκαν στις επιθέσεις των Γερμανών, αλλά η κατάρρευση της άμυνας των Γιουγκοσλάβων επέτρεψε σε αυτούς την κατάληψη της Θεσσαλονίκης και στη συνέχεια την προέλασή τους διαμέσου της κεντρικής Ελλάδας προς την Αθήνα.

- Το μεγαλύτερο βάθος της ιταλικής προέλασης
- - - Το μεγαλύτερο βάθος της προέλασης των Ελλήνων
- ➔ Γερμανική εισβολή
- - - Δρόμοι διαφυγής Βρετανών και συμμάχων
- ▲▲▲ Γραμμή Μεταξά

Χάρτης από την ειδική έκδοση του περιοδικού National Geographic: «1940-41 - Ελλάδα, η πρώτη νίκη».

20 -29 Μαΐου 1941 – Μάχη της Κρήτης

Πτώση Γερμανών αλεξιπτωτιστών στην Κρήτη.

Μάχη της Κρήτης. Οι Κρητικοί αντιμετώπισαν τους Γερμανούς αλεξιπτωτιστές με μαγκούρες και τσουγκράνες.

Μετά την κατάκτηση της Κρήτης, στις 3 Ιουνίου 1941, οι Ναζί έκαψαν το χωριό Κάνδανος και το ισοπέδωσαν, εκδικούμενοι για την αντίσταση που συνάντησαν από τους κατοίκους. Στο χωριό Κοντομαρί έγινε η πρώτη εκτέλεση αμάχων στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και όλοι οι νέοι άντρες του χωριού εκτελέστηκαν.

Στις φωτογραφίες οι Ναζί παρατάσσουν και εκτελούν 23 άντρες στο Κοντομαρί. Ακολούθησαν πολλές άλλες καταστροφές χωριών της Κρήτης. Τα Ανώγεια, κέντρο Αντίστασης, ισοπεδώθηκαν από τους Γερμανούς, όπως και τα χωριά Άνω και Κάτω Βιάννος, το Τυμπάκι, τα Βορίζια, οι Καμάρες κ.ά. Οι κάτοικοι του νησιού συνέχισαν την αντίσταση κρυμμένοι στα βουνά.

Η Τριπλή Κατοχή της Ελλάδας 1941-1944

Οι γερμανικές δυνάμεις κατοχής ανέρχονταν σε 100-120.000 άνδρες και οι ιταλικές σε 140.000. Οι Βούλγαροι στρατιώτες ήταν περίπου 40.000. Οι κατακτητές δαπανούσαν για την συντήρησή τους πόρους της χώρας. Συγχρόνως η Ελλάδα αναγκάστηκε να καταβάλει στις δυνάμεις κατοχής μεγάλα χρηματικά ποσά για τα έξοδα συντήρησής τους.

Οι Γερμανοί άρπαξαν όλα τα αγαθά και την παραγωγή. Οι αποθήκες συγκέντρωσης προϊόντων, τα εμπορικά και βιομηχανικά αποθέματα λεηλατήθηκαν για τις ανάγκες των στρατευμάτων κατοχής ή και για να σταλούν πολύτιμα φορτία στη Γερμανία και στην Ιταλία. Τα πάντα δεσμεύονταν για λογαριασμό των στρατευμάτων κατοχής και έτσι η προμήθεια τροφίμων έγινε δύσκολη για τον λαό.

Συγχρόνως τα εισοδήματα και οι μισθοί δεν μπορούσαν να προσφέρουν ανθρώπινη διαβίωση στους πολίτες. Το ελληνικό νόμισμα, η δραχμή, έχασε την αξία του, ενώ η εξαφάνιση των τροφίμων έχει ως άμεσο επακόλουθο την εμφάνιση της μαύρης αγοράς. Το 1 κιλό αλεύρι, λίγο λάδι, και άλλα βασικά είδη διατροφής, έφταναν να κοστίζουν μια περιουσία.

Αυτή η κατάσταση είχε ως συνέπεια τον υποσιτισμό του λαού και αργότερα, η πείνα αρχίζει να μαστίζει την Ελλάδα. Χιλιάδες άνθρωποι πέθαναν τον τρομερό χειμώνα του 1941-42, στον λεγόμενο Μεγάλο Λιμό. Ο πραγματικός αριθμός των θυμάτων της πείνας δεν είναι εξακριβωμένος, υπολογίζεται όμως ότι μπορεί να φτάνει και τις 300.000.

Η **κατοχή** επέφερε τεράστια δεινά στον ελληνικό λαό και προκάλεσε ανυπολόγιστες καταστροφές. Οι ανθρώπινες απώλειες της Ελλάδας κατά τη διάρκεια του **Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου** υπολογίζονται μεταξύ 300.000 και 770.000 αμάχων και 20.000 έως 35.000 στρατιωτών. Ανυπολόγιστες υπήρξαν και οι υλικές καταστροφές, που οδήγησαν σε πλήρη κατάρρευση της ελληνικής οικονομίας.

Ουρά για το σούσιτο. Άντρας, εξαντλημένος από την πείνα, σε δρόμο της Αθήνας.

«Οι σφαγές του Δίστομου», ξυλογραφία του Αλέξανδρου Κορογιαννάκη

10 Ιουνίου 1944. Το χωριό Δίστομο καταστρέφεται από το γερμανικό στρατό. Οι κάτοικοι του σφαγιάζονται.

Το στρατόπεδο συγκέντρωσης στο Άουσβιτς της Πολωνίας είναι σήμερα επισκέψιμο από σχολεία και τουρίστες

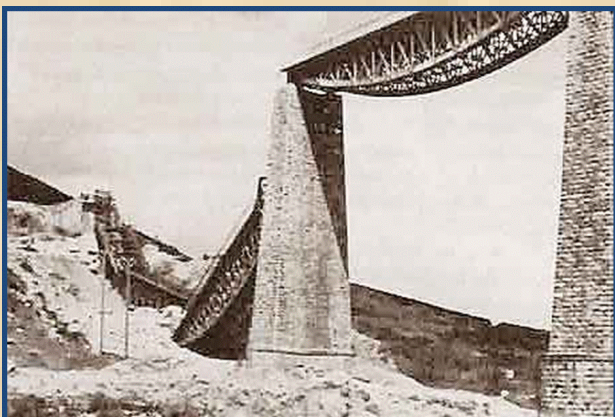
Τέσσερις νέοι Έλληνες Εβραίοι. Φωτογραφίζονται στο προσωρινό γκέτο στη Θεσσαλονίκη. Αργότερα μεταφέρθηκαν στο Άουσβιτς. Από τους τέσσερις φίλους επέζησε μόνο ο νέος που είναι γονατιστός. Από τους 50.000 Εβραίους της Θεσσαλονίκης επέστρεψαν πίσω μόνο οι 2.500.

Συνολικά στα στρατόπεδα συγκέντρωσης των Ναζί σκοτώθηκαν πάνω από 6.000.000 άνθρωποι.

Αντίσταση του ελληνικού λαού στα βουνά και τις πόλεις

Τα ψηλά απροσπέλαστα ελληνικά βουνά ήταν το κομμάτι της Ελλάδας που έμεινε ελεύθερο από τους κατακτητές και έγιναν το ορμητήριο των ανταρτών

Η ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοπόταμου από τους αντάρτες του ΕΛΑΣ, του ΕΔΕΣ, και τους συμμάχους, δημιούργησε προβλήματα στον ανεφοδιασμό των Γερμανών.

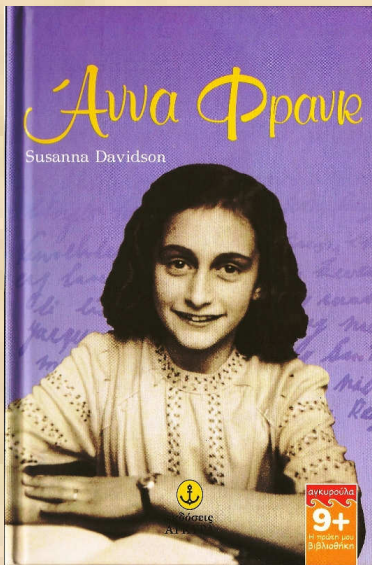
Η Λέλα Καραγιάννη, αρχηγός της αντιστασιακής οργάνωσης Μπουμπουλίνα εκτελέστηκε από τους Γερμανούς

Ο λαός της Αθήνας στους δρόμους, πανηγυρίζει για την απελευθέρωση από τους Γερμανούς, στις 12 Οκτωβρίου του 1944.

Στις 8 Μαΐου του 1945 έληξε ο πόλεμος στην Ευρώπη.

Παιδική λογοτεχνία για τον πόλεμο του '40

Άννα Φρανκ. Συγγραφέας Susanna Davidson.

Εκδόσεις Άγκυρα. Για παιδιά από 9 ετών. Τιμή 8,70€.

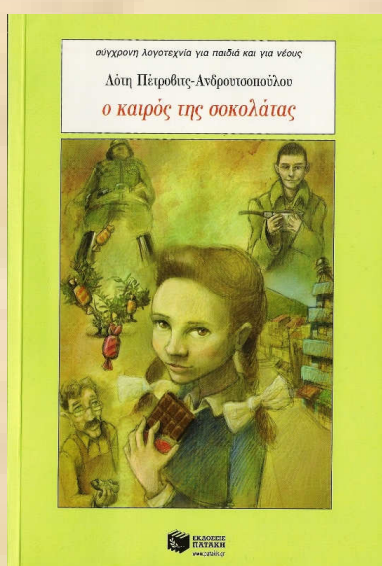
Διαβάστε την αληθινή ιστορία της Άννας Φρανκ, της μικρής Εβραιοπούλας που από τα 13 της χρόνια κρυβότανε για να μην την ανακαλύψουν οι Ναζί. Τις ατελείωτες ώρες που ήταν κλεισμένη σε μια σοφίτα, έγραφε τις σκέψεις της στο ημερολόγιό της, που αργότερα έγινε πασίγνωστο και διαβάστηκε από εκατομμύρια αναγνώστες. Το «**Ημερολόγιο της Άννας Φρανκ**» είναι ένα βιβλίο που πρέπει να διαβάσουν όλοι οι νέοι, για να μάθουν πόσο απάνθρωπος ήταν ο Ναζισμός. Η Άννα Φρανκ γεννήθηκε το 1926 και άφησε την τελευταία της πνοή σε στρατόπεδο συγκέντρωσης το 1945.

Ο μεγάλος περίπατος του Πέτρου. Της Άλκης Ζέη.

Εκδόσεις Μεταίχμιο. Από 11 ετών. Τιμή 9,90€.

Το πιο κλασικό βιβλίο για παιδιά της Άλκης Ζέη, της κορυφαίας Ελληνίδα συγγραφέα παιδικής λογοτεχνίας. Δυο αδέρφια, ο Πέτρος κι η Αντιγόνη, μαζί με την παρέα τους, ζουν όλα τα βάσανα και τις αγωνίες στην Αθήνα της Κατοχής. Δεν κάθονται όμως παθητικοί και άπραγοι. Με τον τρόπο τους αντιστέκονται στους Γερμανούς και Ιταλούς κατακτητές. Κάνουνε σαμποτάζ στα γερμανικά καμιόνια ρίχνοντας στο δρόμο πρόκες, οργανώνουνε συσσίτια, γράφουνε συνθήματα στους τοίχους και δίνουνε θάρρος στους ... μεγάλους.

Ο καιρός της σοκολάτας. Της Λότης Πέτροβιτς-

Ανδουτσπούλου. Εκδόσεις Πατάκη. Από 9 ετών. Τιμή 5,51 €

Δέκα σύντομα διηγήματα που μιλάνε για την περίοδο της Κατοχής, όπως την έζησε ένα μικρό κορίτσι, η ίδια η συγγραφέας. Το βιβλίο δεν παρουσιάζει στον αναγνώστη μόνο τις άσχημες και δύσκολες καταστάσεις της Κατοχής. Η συγγραφέας γράφει πολλά αστεία περιστατικά, δείχνει στιγμές χαράς, ή περιγράφει τα παιχνίδια των παιδιών της γειτονιάς. Και όλα περιστρέφονται γύρω από το πιο ποθητό και δυσεύρετο αντικείμενο της εποχής: τη σοκολάτα, που ακόμα και ένα κομματάκι μπορεί να κάνει τα παιδιά ευτυχισμένα!

(οι τιμές των βιβλίων είναι από το βιβλιοπωλείο «Ιανός»)